

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 grudnia 2013 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie XX Wydział Gospodarczy w składzie:

Przewodniczący:	SSO Agnieszka Baran
Protokolant:	Hanna Nowicka

po rozpoznaniu w dniu 22 listopada 2013r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.**

przeciwko (...) **Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w C.**

o zapłatę

orzeka:

I. zasądza od pozwanego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w C. na rzecz powoda (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. kwotę 108.000 zł (stu ośmiu tysięcy złotych) z odsetkami ustawowymi od dnia 2 marca 2011 roku do dnia zapłaty;

II. oddała powództwo w pozostałym zakresie;

III. zasądza od pozwanego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w C. na rzecz powoda (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. kwotę 5.891,89 zł (pięciu tysięcy ośmiuset dziewięćdziesięciu jeden złotych osiemdziesięciu dziewięciu groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu;

IV. nakazuje pobrać na rzecz Skarbu Państwa – Kasa Sądu Okręgowego w Warszawie od (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. kwotę 221,69 zł (dwustu dwudziestu jeden złotych sześćdziesięciu dziewięciu groszy);

V. nakazuje pobrać na rzecz Skarbu Państwa – Kasa Sądu Okręgowego w Warszawie od (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w C. kwotę 291,49 zł (dwustu dziewięćdziesięciu jeden złotych czterdziestu dziewięciu groszy).

SSO Agnieszka Baran

Sygn. akt XX GC 579/11

UZASADNIENIE

Powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. (dalej jako: S.) w dniu 22 sierpnia 2011 r. wystąpiła z pozwem o zapłatę kwoty 190.125 zł z odsetkami ustawowymi przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością

w C.. Powód wskazał, że na kwotę przedmiotowego roszczenia składa się kwota 150.000 zł z tytułu ryczałtowego wynagrodzenia za przestoje z odsetkami liczonymi od 18 lutego 2011 r. oraz zapłata kwoty 40.125 zł z tytułu kary umownej za odstąpienie przez wykonawcę od umowy z przyczyn za które ponosi wyłączną odpowiedzialność zamawiający z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 25 lutego 2011 r. wraz z kosztami zastępstwa procesowego w wysokości podwójnej stawki minimalnej w kwocie 7.200 zł. Spółka (...) wniosła także o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków S. K., S. C. (1).

W uzasadnieniu pozwu spółka (...) wskazała, że w dniu 08 lipca 2010 r. zawarł z pozwanym umowę nr (...) na wykonanie pali wielkośrednicowych formowanych w gruncie bez pozostawionej rury osłonowej wierconych zgodnie ze zleceniem z dnia 06 lipca 2010 r. oraz oferta wykonawcy z dnia 06 lipca 2010 r. w ramach inwestycji – Budowa obwodnicy O. w ciągu drogi krajowej nr (...) oraz ofertą wykonawcy z dnia 06 lipca 2010 r. Umową tą, poza obowiązkiem zapłaty wynagrodzenia, zobowiązany był zapewnić powodowi możliwość ciągłego i rytmicznego wykonywania robót, w przypadku wystąpienia przestojów robót niezawinionych przez powoda pokryć ich koszt ustalając wynagrodzenie za każdy dzień przestoju na 12.000 zł, wykonanie platformy roboczej w poziomie do 1 m powyżej rzędnej spodu oczepów fundamentowych, zapewnić dojazd do miejsca montażu pali oraz drogę technologiczną dla dojazdu pomp do betonu i betonowozów oraz zapewnić miejsce prac o wysokości w świetle co najmniej 30 m. Ponadto według oferty miał dostarczyć powodowi materiały do prac a więc zapewnić dostawy betonu wraz z pracą pompy do betonu oraz dostawę zbrojenia. Dodatkowo zobowiązany był do dostarczenia powodowi przed rozpoczęciem prac, dowód zaakceptowania przez Inwestora – firmę (...) sp. z o.o. – firmy (...) jako podwykonawcy na przedmiotowej inwestycji. Powód wskazał, że w trakcie realizacji umowy wystąpiły opóźnienia w przekazaniu placu budowy, a także zwłoka w wykonaniu przez pozwanego innych obowiązków. Powód wskazał, że dochodziło do istotnych sporów co do sposobu prowadzenia prac i odpowiedzialności za powodowanie takiego stanu. W związku z przestojami niezawinionymi przez powoda zgodnie z umową powód obciążył pozwanego kosztami przestojów wystawiając na tę okoliczność notę księgową nr (...) z dnia 16 lutego 2011 r na kwotę łączną 150.000 zł. W związku z niewykonaniem przez pozwanego obowiązku wynikającego z § 4 ust. 2 litery n umowy, pismem z dnia 16 lutego 2011 r. odstąpił od umowy w części niewykonanej na dzień odstąpienia. Fakt ten został potwierdzony przez pozwanego w piśmie z dnia 01 marca 2011 r. Powód wezwał pozwanego do zapłaty należności za opóźnienie oraz kary umownej. Pozwany odmówił dokonania tej czynności, potwierdzając w piśmie z dnia 04 maja 2011 r. o otrzymaniu takiego wezwania. Pomimo prowadzenia rozmów strony nie zawarły ugody (pozew k. 4-6).

W odpowiedzi na pozew, wniesionej w dniu 19 września 2011 r., pozwany (...) sp. z o.o. w C. wniósł o oddalenie powództwa oraz dopuszczenie dowodu z zeznań świadków oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania - opłaty skarbowej w kwocie 17 zł i zastępstwa procesowego w kwocie 7.200 zł.

Pozwany w piśmie tym potwierdził, że strony były związane umową z dnia 08 lipca 2010 r. (...). Pozwany zobowiązał się do wykonania platformy roboczej, drogi technologicznej oraz dostaw betonu. Wskazał, że opóźnienie w rozpoczęciu wykonania robót leżało po stronie generalnego wykonawcy – (...) sp. z o.o. a także wykonywanie robót na tej budowie przez powoda na jego rzecz. Podniósł, że nie dochodziło do sporu co do sposobu wykonywania robót. Z treści pism złożonych przez powoda wynika, że to pozwany zwracał uwagę na opóźnienia w wykonaniu robót. Pozwany zarzucił powodowi: nie przystąpienie do robót w dniu 20.12.2010 r., nieuzasadnione wydłużanie odwiertów pali, montażu uzbrojenia i betonowania pali, błędy w określaniu godzin dostarczania mieszanki betonowej co spowodowało przestoje betonomieszarek oraz pompy do betonu, skandaliczne zaniedbania w zakresie przygotowania do robót – np. zanieczyszczony kontraktor spowodował konieczność przerwania ciągłości pala oraz przestój pracowników i sprzętu: betonomieszarek z betonem, pompy do betonu, nie prowadzenie nawiercania pali przeznaczonych do betonowania w dniu następnym. Pozwany sporządzał dzienne raporty z wykonania prac od dnia 20 grudnia do 04 stycznia 2011 r. oraz od 05 stycznia do 12 stycznia 2011 r. Z uwagi na zbyt powolne tempo prac po stronie powoda, pozwany zaproponował możliwość dwuzmianowej pracy. Podkreślił, że powód nienależycie przygotował i wykorzystał sprzęt. Pozwany zwracał mu uwagę na częste awarie sprzętu mające wpływ na tempo robót. W odpowiedzi na te zarzuty powód próbował je odeprzeć zarzucając z kolei pozwanemu opóźnione dostawy betonu oraz brak dróg technologicznych. Pozwany podał, że zamówienia betonu dokonywano zbyt późno, dlatego betoniarnia nie mogła zagwarantować godziny dostawy

betonu. Z kolei pozwany nie ponosił odpowiedzialności za awarię pompy do betonu ponieważ należała ona do betoniarni. Pozwany nie miał wpływu na jej stan techniczny. Ponadto pozwany potwierdził, że została doręczona mu nota księgowa na 150.000 zł tytułem kosztów przestojów, mimo to zakwestionował podstawy faktyczne naliczenia kosztów. Podniósł, że stawka za przestój powinna być liczona w wymiarze dobowym, gdyż stawka 12.000 zł dotyczyła jednej doby. Co więcej przestój ten musi być zawiniony przez pozwanego. W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew, pozwany potwierdził również, że powód doręczył mu oświadczenie o odstąpieniu od umowy. Jednakże stwierdził, że to odstąpienie od umowy było reakcją powoda na opóźnienia w wykonaniu prac i sposobem wycofania się z kontaktu. Pozwany doręczył spółce (...) zgłoszenie podwykonawcy, spółka ta nie zgłosiła z tego tytułu żadnych zastrzeżeń. Pozwany zarzucił powodowi porzucenie palcu budowy bez jakiegokolwiek zapowiedzi, nie sporządzając również protokołu przekazania palcu budowy. Na skutek powyższych okoliczności pozwany złożył oświadczenie o odstąpieniu od umowy oraz doręczył notę księgową naliczając karę umowną za odstąpienie od umowy oraz z tytułu kosztów jakie poniósł w związku z porzuceniem placu budowy (odpowiedź na pozew k. 84-89).

Na rozprawie w dniu 17 września 2013 roku pełnomocnik powoda sprecyzował żądanie pozwu w części dotyczącej odsetek, wnosząc o zasądzenie odsetek ustawowych i o ich zasądzenie do dnia zapłaty (oświadczenie pełnomocnika powoda k. 239).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 08 lipca 2010 r. pomiędzy (...) sp. z o.o. w C. (zamawiającym) a (...) sp. z o.o. w W. (wykonawcą) doszło do zawarcia umowy o Nr (...). Przedmiotem tej umowy było wykonanie pali wielkośrednicowych formowanych w gruncie, bez podstawowej rury osłonowej wierconych zgodnie ze zleceniem z dnia 06 lipca 2010 r. oraz ofertą wykonawcy z dnia 06 lipca 2010 r. w ramach inwestycji – Budowa obwodnicy O. w ciągu drogi krajowej nr (...). Umowa ustalała, że orientacyjna wysokość wynagrodzenia wynosi 949.850 zł netto za wykonanie umownego zakresu robót zgodnie z ofertą (...) (...) z dnia 06 lipca 2010 r. Termin przekazania placu budowy i frontu robót określono na 27 tydzień 2010 r. Z kolei terminem rozpoczęcia robót było pięć dni roboczych od dnia przekazania frontu robót oraz podpisania umowy. Czas trwania robót określono od 12 lipca 2010 r. do połowy października 2010 r., które będą wykonywane zgodnie z harmonogramem robót i ustaleniami z zamawiającym. Zgodnie z treścią tej umowy spółka (...) zobowiązała się, że zapewni platformę roboczą, dojazd do miejsca montażu pali oraz drogi technologicznej, miejsce do prowadzenia prac o wysokości w świetle co najmniej 30 m, ogrodzony, ochroniony i oświetlony plac budowy, zaplecze socjalne budowy, pobór energii elektrycznej, dostawę wody, miejsce na składowanie materiałów i sprzęt, obsługę geodezyjną i geologiczną, dostarczenie koniecznej dokumentacji, wywóz urobku oraz przekazanie przed rozpoczęciem prac akceptacji wykonawcy przez inwestora jako podwykonawcy zgodnie z art. 647 ze zn. 1k.c., pod rygorem odstąpienia od umowy z winy zamawiającego. W przypadku wystąpienia przestojów robót niezawinionych przez wykonawcę, z winy zamawiającego, zamawiający zobowiązuje się do pokrycia kosztów przestoju sprzętu w wysokości 12.000 zł/dobę. Spółka (...) jako wykonawca zobowiązała się do wykonania przedmiotu umowy z należytą starannością zgodnie z przepisami i sztuką budowlaną. Umowa przewidywała, że zamawiający – spółka (...) zobowiązana jest do zapłaty kary umownej w przypadku nie dojścia umowy do skutku z przyczyn, za które ponosi wyłączną odpowiedzialność zamawiający – w wysokości 10% wynagrodzenia netto określonego w § 3.1 umowy oraz za nieterminowe wykonanie odbioru częściowego i końcowego przedmiotu umowy- w wysokości 0,1 % wynagrodzenia netto określonego w § 3.1 umowy, za każdy dzień opóźnienia. Umowa ta określała również, że wszelkie zmiany umowy dokonywane będą pod rygorem nieważności na piśmie. (umowa k. 14 – 18)

W dniu 01 grudnia 2010 r. strony podpisały aneks do umowy nr (...), którym zmieniono termin przekazania placu budowy i frontu robót na 50 – ty tydzień roku 2010, termin rozpoczęcia robót określono do trzech dni roboczych od dnia przekazania frontu robót oraz podpisania Aneksu nr (...) do umowy. Czas trwania robót określono na 42 dni robocze. Wysokość wynagrodzenia wykonawcy określono na kwotę 401.250 zł netto za wykonanie umownego zakresu robót zgodnie z ofertą wykonawcy nr (...) (...) z dnia 01.12.2010 – załącznik nr 1 do Aneksu nr (...) do umowy. (Aneks z dnia 01.12.2010 r. k. 25)

W toku obowiązywania umowy zawartej przez strony postępowania występowały okresy, gdy prace nie były prowadzone przez powoda. Przyczyną tego były różne okoliczności, np. zbyt niska temperatura powietrza, awaria palownicy, opóźnienia w dostawach betonu, bądź brak dostaw betonu, awaria pompy do wody, czy też brak należycie przygotowanej platformy roboczej. O fakcie przestoju w pracach i przyczynach tego powód informował pozwanego w pismach kierowanych do niego. Pisma były przygotowywane przez S. C. (2) w oparciu o informacje przekazywane jej z palcu budowy przez S. K.. Z treści pism wynikało, że z uwagi na brak dostaw betonu prace w ogóle nie były prowadzone w dniach 20 grudnia 2010 roku oraz 26-29 stycznia 2011 roku. W dniach 17 i 18 stycznia 2011 roku prace nie były prowadzone z uwagi na brak przygotowania platformy roboczej i drogi dojazdowej, z tym, że trwało to 1,5 dnia. Z uwagi na brak platformy roboczej prace nie były też prowadzone w dniach 15 stycznia 2011 roku oraz 12 lutego 2011 roku i 14 lutego 2011 roku. W innych dniach wskazanych w pismach powoda występowały przestoje w pracach trwające od kilkudziesięciu minut do kilku godzin i powstawały z różnych przyczyn. (zeznania świadków S. K. k. 115-117 i 259-260, S. C. (2) k. 252- 254 i 260-261, M. W. k. 283-285, częściowo zeznania świadka A. P. k. 261-262 i D. D. (1) 262-263, pisma powoda k. 33, 47-48, 49, 51, 57,58, 59-62)

Także pozwany w pismach kierowanych do powoda wskazywał na zbyt częste – w jego ocenie przestoje w pracach powoda i zbyt opieszale tempo wykonywania prac. Informacje o sytuacji na budowie były przekazywane pozwanemu przez A. P. pełniącego na budowie funkcję (zeznania świadków D. D. (1) k. 254-255 i 262-263, A. P. k. 281-283 i 261-262, pisma pozwanego k. 34-39, 40, 50, 52, 53, 54, 55, 56).

Spółka (...) pismem z dnia 13 stycznia 2011 r. wezwała powoda do zwiększenia tempa prac. (k. 50)

Następnie w dniu 17 stycznia 2011 r. powód poinformował pozwanego, że w dniu 15 stycznia 2011 r. prace palowe nie były prowadzone z powodu braku możliwości przejazdu palownicy z podpory C na podporę A na obiekcie WD – 8 w dniu 15 stycznia 2011 r. (k. 51)

Powód w piśmie z dnia 16 lutego 2011 r. poinformował pozwanego, że z powodu braku platformy roboczej w dniu 12 lutego 2011 r. i w dniu 14 lutego 2011 r. prace palowe nie były prowadzone. (k. 58)

Z pisma powoda z dnia 04 lutego 2011 r. wynika, że przestoje obejmowały następujące dni robocze:

- **20.12.2010 r.** (z powodu braku frontu robót, braku betonu) policzono **1 dzień** x 12.000 = 12.000,
- **23.12.2010 r.** (z powodu braku frontu robót, braku betonu) policzono **0,5 dnia** x 12.000 = 6.000,
- **15.01.2011 r.** (z powodu braku drogi dojazdowej i braku platformy roboczej) policzono **1 dzień** x 12.000 = 12.000
- **17-18.01.2011 r.** (z powodu braku drogi dojazdowej i braku platformy roboczej) policzono **1,5 dnia** x 12.000 = 18.000
- **19-20.01.2011 r.** (z powodu braku frontu robót, braku betonu) policzono **2 x 0,5 dnia** x 12.000 = 12.000
- **24-25.01.2011 r.** (z powodu braku platformy roboczej) **2 x 0,5 dnia** x 12.000 = 12.000
- **26-29.01.2011 r.** (z powodu braku frontu robót, braku betonu) policzono **4,0 dnia** x 12.000 = 48.000
- **31.01.2011 r.** (z powodu awarii pompy od betonu) policzono **0,5 dnia** x 12.000 = 6.000.

Pismem z dnia 16 lutego 2011 r. powód przesłał pozwanemu notę księgową nr (...) z dnia 16 lutego 2011 r. Należności te wynikają z pisma o nr (...) (...) – kwota 10,5 dnia x 12.000 = 126.000 zł oraz pisma nr (...) (...) – kwota 2,0 dni x 12.000 = 24.000 zł. Łącznie 150.000 zł. (k. 59, nota księgowa k. 60)

W dniu 16 lutego 2011 r. powód złożył pozwanemu oświadczenie o odstąpieniu od umowy nr (...) z winy zamawiającego. Wskazał, że odstąpienie to dotyczy części niewykonanej umowy. (k. 67) Powód jednocześnie wezwał swojego

kontrahenta do niezwłocznego przejścia placu budowy, dokonania końcowego odbioru prac w terminie 3 dni, do niezwłocznego rozliczenia wynagrodzenia za wykonane prace oraz zapłaty kary umownej zgodnie z postanowieniami par. 7 ust. 2 a Umowy w terminie 7 dni od otrzymania niniejszego pisma. (k. 67)

Z pisma pozwanego z dnia 01 marca 2011 r. wynika, że w dniu 21 lipca 2010 r. wystąpił on do spółki (...) sp. z o.o. o zatwierdzenie spółki (...) jako podwykonawcę. Mimo to spółka (...) korzystając z uprawnienia zawartego w art. 647(1) § 2 K.C. nie zajął stanowiska, zatem należy uznać jego działanie za domniemane wyrażenie zgody. (k. 68 i 69)

Spółka (...) oświadczyła powodowi pismem z dnia 15 marca 2011 r., że odstąpienie od umowy było związane z porzuceniem placu budowy i z zaprzestaniem prac. (k.70)

W dniu 19 kwietnia 2011 r. powód spółka (...) wystąpiła do pozwanego – spółki (...) z ostatecznym przesądowym wezwaniem do zapłaty kwoty 234.266,72 zł z tytułu wykonanych prac, kwoty 150.000 zł z tytułu wynagrodzenia za przestoje oraz kwoty 40.125 zł z tytułu kary umownej za odstąpienie od umowy. (k. 75 – 76)

W piśmie z dnia 04 maja 2011 r. spółka (...) oświadczyła, że wierzytelność powoda na kwotę 234.266 zł wygasła na skutek jej potrącenia dokonanego pismem z dnia 17.03.2011 r.

Powyższy stan faktyczny został ustalony przez Sąd Okręgowy na podstawie wyżej powołanych dokumentów. Strony nie kwestionowały autentyczności tych dokumentów, ani ich treści (w tym zgodności złożonych odpisów z istniejącymi oryginałami), a wobec tego nie budziły również wątpliwości Sądu. Podkreślenia wymaga, że treść pism złożonych do akt sprawy została potwierdzona w zeznaniach świadków podczas ich uzupełniającego przesłuchania w dniu 22 listopada 2013 roku.

Przechodząc do oceny zeznań przesłuchanych w niniejszej sprawie świadków należy wskazać co następuje:

W ocenie Sądu wiarygodny dowód stanowią zeznania świadków: S. K., S. C. (2), D. D. (1), A. P., M. W.. Informacje przekazane przez nich podczas przesłuchania są ze sobą spójne i wzajemnie się uzupełniają. Ponadto znajdują potwierdzenie w złożonych dokumentach.

Zeznania wszystkich świadków potwierdziły, że spółka (...) prowadziła roboty budowlane w ramach umowy zawartej ze spółką (...). Potwierdziły również okoliczność, że spółka pozwana w celu właściwego wykonania przedmiotu umowy przez powoda była zobowiązana do przygotowania platformy roboczej w celu pracy sprzętu ciężkiego tzw. palownicy, a także dostaw wody, zapewnienia dojazdu i drogi technologicznej oraz dostaw betonu. Świadek S. K. i S. C. (2) podali, że przestoje w robotach wynikały z tego, że platforma robocza nie była właściwie wykonana oraz, że dostawa betonu, za którą odpowiedzialny był zamawiający nie była dostarczana na czas. Jednocześnie zeznania świadków A. P. i D. D. (1) wykazały, że przestoje w pracach wynikały z okresu zimowego i niskich temperatur. Ci sami świadkowie potwierdzili, że zamówień betonu dokonywała spółka (...), lecz bezpośrednią odpowiedzialność za jego dostarczenie ponosił jego dostawca betoniarnia – (...) sp. z o.o.. Ponadto sprzęt używany do betonowania pali (pompa) należał do betoniarni, zatem ta firma była odpowiedzialna za jego sprawność i gotowość do pracy. Wszyscy świadkowie potwierdzili, że temperatury minusowe poniżej – 5 st. C oraz czas dostawy betonu niekorzystnie wpływają na jego strukturę i właściwości. Z zeznań świadków A. P. oraz D. D. (2) wynika również, że w trakcie realizacji przedmiotowych robót niejednokrotnie zdarzało się tak, że betoniarnia odmawiała dostawy betonu z powodu braku kruszyw. Ponadto zeznania świadka S. C. (2) potwierdziły, że w dniu 23 grudnia 2010 r. prace przy wykonaniu pali nie były wykonywane z powodu zbyt późnej dostawy betonu, natomiast w dniu 15 stycznia 2011 r. odstąpienie od wykonywania prac było związane z brakiem drogi technicznej koniecznej do przemieszczenia się sprzętu. Świadek wskazała również, że w harmonogramie prac dni połowiczne wykonywania prac dotyczą połowy dnia roboczego. A. P. i S. C. (3) potwierdzili w swych zeznaniach również to, że późne dostawy betonu całkowicie wstrzymywały roboty budowlane i wykonywanie innych prac przy palach było wykluczone. Świadczyli również, że dzień roboczy rozpoczynał się rano w godzinach 7.00 – 8.00 zaś kończył w godzinach wieczornych, jeden dzień roboczy wynosił około 12 godzin.

Sąd Okręgowy dał wiarę zeznaniom wszystkich świadków przeprowadzonym w przedmiotowym postępowaniu. W ocenie Sądu zeznania te w przeważającym zakresie są ze sobą spójne, wiarygodne i mają potwierdzenie w zebranych w sprawie materiale dowodowym.

W ocenie Sądu – z uwagi na nieważność umowy stron w części dotyczącej prawa odstąpienia (§4 ust. 2 pkt n umowy) – o czym szerzej w dalszej części uzasadnienia- Sąd uznał za zbędny dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy dowód z zeznań świadka B. M. i oddalił wniosek o jego przesłuchanie postanowieniem z dnia 17 września 2013 roku (k. 238).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W przeważającej większości powództwo w niniejszej sprawie zasługuje na uwzględnienie.

Podstawą sporu w przedmiotowej sprawie było wykonanie umowy numer (...) z dnia 08 lipca 2010 r., która dotyczyła wykonania przez powoda pali wielkośrednicowych formowanych w gruncie na inwestycji budowlanej (...) w ciągu drogi krajowej nr (...).

Poza sporem była sama treść przedmiotowej umowy oraz okoliczności jej zawarcia. Powód domagał się od pozwanego zapłaty wynagrodzenia za przestoje oraz kary umownej za odstąpienie przez niego od umowy z przyczyn leżących po stronie powoda.

W ocenie Sądu, w świetle okoliczności niniejszej sprawy za nieuzasadnione należy uznać żądanie pozwu w części dotyczącej zapłaty kary umownej.

Zapis § 7 punkt 2 zawartej przez strony umowy przewidywał, że zamawiający będzie zobowiązany do zapłaty kary umownej wykonawcy w przypadku nie dojścia umowy do skutku z przyczyn, za które ponosi wyłączną odpowiedzialność zamawiający – w wysokości 10 % wynagrodzenia netto określonego w § 3. 1 umowy. Zgodnie natomiast z treścią § 4 ust. 2 pkt n) umowy wskazywał, że do obowiązków pozwanego, jako zamawiającego należało przekazanie, przed rozpoczęciem prac, akceptacji wykonawcy przez Inwestora, jako podwykonawcy, zgodnie z art. 647 (1) k.c., pod rygorem odstąpienia od umowy z winy zamawiającego. Taki zapis umowny wskazuje na przyznanie powodowi prawa do odstąpienia od umowy. W zawartej przez strony umowie nie postanowiono jednak, w jakim okresie powód będzie mógł skorzystać z przysługującego mu prawa odstąpienia od umowy.

Zgodnie z treścią art. 395 § 1 k.c. można zastrzec, że jednej lub obu stronom przysługiwać będzie w ciągu oznaczonego terminu prawo odstąpienia od umowy. Prawo to wykonywa się przez oświadczenie złożone drugiej stronie. Powołany przepis wskazuje, że skuteczność odstąpienia od umowy obwarowana została dwoma wymogami ustawowymi poprzez określenie terminu, w czasie biegu którego będzie możliwe skorzystanie z prawa odstąpienia oraz jednocześnie wskazanie, czy prawo odstąpienia służyć będzie tylko jednej (i której) czy obu stronom umowy. Doktryna wskazuje, że wprowadzenie terminu, ograniczającego wykonywanie prawa odstąpienia wynika z konieczności ograniczenia elementu niepewności, jaki wprowadza do stosunku zobowiązaniowego zastrzeżenie prawa odstąpienia. Zatem niespełnienie wymogu podania terminu odstąpienia powoduje nieważność zastrzeżenia umownego.

Taki sam pogląd został przyjęty i utrwalony w orzecznictwie, gdzie wskazuje się, że zastrzeżenie prawa odstąpienia od umowy bez oznaczenia terminu powoduje nieważność takiego zastrzeżenia. W tym względzie zapisy umowy dotyczące umownego prawa odstąpienia bez oznaczenia terminu, w czasie którego będzie możliwe skorzystanie z prawa odstąpienia – uznano za sprzeczne z bezwzględnie obowiązującym przepisem art. 395 § 1 k.c. Tytułem przykładu przytoczyć można wyrok Sądu najwyższego z dnia 5 kwietnia 2013 roku (III CSK 62/13) (LEX Nr 1341683), w którym zostało wskazane, że niezbędną przesłanką umownego zastrzeżenia prawa odstąpienia od umowy jest określenie terminu, w którym strony mogą z tego prawa skorzystać. (...) nieważne jest (art. 58 § 1 i 3 k.c.) zastrzeżenie umownego prawa odstąpienia nieograniczone żadnym terminem.

W świetle powołanych wyżej okoliczności, wobec nieważności postanowienia umownego dotyczącego prawa powoda do odstąpienia od umowy, nie ulega zatem wątpliwości, że powód nie dokonał skutecznego odstąpienia od umowy

zawartej z pozwanym. Skoro zatem powód nie odstąpił skutecznie od umowy (i z przyczyn leżących po stronie pozwanego) to nie przysługuje mu prawo do żądania zapłaty kary umownej, zastrzeżonej dla skutecznego odstąpienia od umowy.

Mając na uwadze powyższe, powództwo zostało oddalone w części dotyczącej żądania zapłaty kary umownej.

W świetle okoliczności niniejszej sprawy zasadne jest natomiast – w ocenie Sądu – żądanie zapłaty kosztów przestoju powstałych z winy pozwanego, jako zamawiającego. Roszczenie powoda w tym zakresie znajduje podstawy w zapisie § 4 punktu 4 zawartej przez strony umowy. Zapis ten wskazuje, że w przypadku wystąpienia przestoju robót niezawinionych przez wykonawcę, z winy zamawiającego, zamawiający (pозwany) zobowiązał się do pokrycia kosztów przestoju sprzętu w wysokości 12.000 zł/ dobę. Oceniając żądanie pozwu w omawianym zakresie, należy podzielić argumentację strony pozwanej, że koszty przestoju (o ile się należą powodowi) dotyczyć mogą jedynie takich przestoju, które trwały pełną dobę. Nie ma podstaw – w świetle powołanego przepisu § 4 ust. 4 umowy, do przyjęcia, że jakkolwiek przestój (niezależnie od czasu jego trwania) upoważniał powoda do żądania od pozwanego pokrycia kosztów tego przestoju. Interpretując omawiany zapis umowy należy mieć na względzie okoliczność, że strony niniejszego postępowania są profesjonalistami i gdyby chciały przyznać powodowi prawo żądania kosztów przestoju trwających krócej niż dobę – zawarłyby takie postanowienie w umowie. Z tego względu nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy przestoje trwające krócej niż dobę. Nie ma zatem znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy ustalenie przyczyn takich przestoju (w szczególności w odniesieniu do opóźnień dostaw betonu).

Z uwagi na powyższe, żądanie zapłaty kosztów przestoju zostało uwzględnione tylko w odniesieniu do takich przestoju, które trwały cały dzień (w połączeniu bowiem z nocą po tym dniu następującą przestój trwał pełną dobę).

Mając na uwadze treść § 4 ust. 4 zawartej przez strony umowy, żądanie omawiane żądanie powoda jest uzasadnione tylko w tych wypadkach, w których przestój powstał z winy pozwanego, jako zamawiającego. W świetle okoliczności niniejszej sprawy dotyczy to przestoju spowodowanych brakiem dostawy betonu, awarii pompy do betonu oraz barkiem przygotowania platformy roboczej. Zapewnienie dostaw betonu, czy przygotowanie platformy roboczej i dróg dojazdowych – należało – w świetle zawartej przez strony umowy – do obowiązków pozwanego. Nie sposób zatem podzielić stanowiska pozwanego, że nie może ponosić odpowiedzialności za przestoje związane z brakiem dostaw betonu. Obowiązkiem pozwanego było zawarcie umowy z takim dostawcą betonu, który wykona swoją umowę w sposób należyty. Zdaniem Sądu winę pozwanego, jako zamawiającego należy ustalać w oparciu o treść zawarte przez strony umowy. W innym bowiem wypadku zapis § 4 ust. 4 umowy, byłby postanowieniem iluzorycznym. Faktyczna odpowiedzialność dostawcy betonu może stanowić dla pozwanego podstawę do wystąpienia przeciwko niemu z żądaniem regresowym zapłaty tych należności, które uiści na rzecz powoda. Taka faktyczna „wina” dostawcy betonu nie może jednak zwalniać pozwanego z obowiązku zapłaty za przestoje w stosunku do powoda. Podkreślić należy, że okoliczność przestoju z uwagi na brak dostaw betonu została potwierdzona także przez świadka strony pozwanej D. D. (1), który podczas zeznania w dniu listopada 2013 roku potwierdził brak dostaw betonu z uwagi na brak kruszywa w betoniarni.

W ocenie Sądu, zasadne jest również żądanie zapłaty za przestoje z uwagi na brak przygotowania przez pozwanego platformy roboczej i dróg dojazdowych. W ocenie Sądu okoliczności niniejszej sprawy potwierdzają, że istniała konieczność poprawienia tych obiektów. Podczas zeznania w dniu 22 listopada 2013 roku świadek d. D. potwierdził, że były takie sytuacje, że na wniosek powoda (w związku z jego zastrzeżeniami) drogi dojazdowe były poprawiane.

Na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie Sąd uznał za zasadne żądanie zapłaty kosztów przestoju w odniesieniu do 9 dni, w których to dniach prace w ogóle nie były wykonywane. Dotyczy to następujących dni: 20 grudnia 2010 roku, 26 -29 stycznia 2011 roku, w których brak było dostawy betonu oraz 15 stycznia 2011 roku, 17 stycznia 2011 roku, 12 lutego 2011 roku i 14 lutego 2011 roku, w których brak było przygotowanej należycie platformy roboczej. Mając na uwadze ustalony przez strony koszt przestoju za jedną dobę – 12 000 zł, należało zasądzić na rzecz powoda tytułem kosztów przestoju kwotę 108 000 zł (9 x 12 000 zł). W pozostałym zakresie powództwo, jako niezasadne, zostało oddalone.

Na podstawie art. 481 § 1 k.c., Sąd zasądził także od pozwanego na rzecz powoda odsetki ustawowe za opóźnienie w zapłacie zasądzonej należności. Odsetki te zostały zasądzone od dnia 2 marca 2011 roku do dnia zapłaty. Zasądzenie odsetek od tej daty (a nie daty wskazanej w pozwie) jest uzasadnione następującymi okolicznościami. Nota księgowa oraz pisma ze wskazaniem dat przestoju (w związku z żądaniem zapłaty za te przestoje) została przesłana pozwanemu przy piśmie z dnia 16 lutego 2011 roku (k. 59). W toku postępowania w niniejszej sprawie powód nie przedstawił jednak dowodu, z którego wynikałaby data doręczenia tego pisma pozwanemu. Do omawianego pisma powoda z dnia 16 lutego 2011 roku pozwany odniósł się w piśmie z dnia 2 marca 2011 roku. Zatem tę datę (datę tego pisma), w braku innych dowodów należało uznać za dzień, w którym pozwany otrzymał pismo powoda z dnia 16 lutego 2011 roku. W ocenie Sądu nie można za ten dzień przyjąć 25 lutego 2011 roku (wskazanego w piśmie z 2 marca 2011 roku jako dzień spotkania przedstawicieli stron), bowiem nie ma podstaw do uznania, że przedmiotem spotkania było także żądanie zapłaty kosztów przestoju.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, Sąd zasądził od powoda na rzecz pozwanego odsetki ustawowe od dnia 2 marca 2011 roku, uznając żądanie zasądzenia odsetek za okres wcześniejszy za niezasadne.

Mając na uwadze powyższe Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c., mając na uwadze, że powództwo zostało uwzględnione w 56,80%. Dokonując rozliczenia kosztów procesu według wskazanej zasady (i dokonując ich kompensaty) Sąd miał na uwadze koszty poniesione przez obie strony postępowania w postaci wynagrodzenia pełnomocnika – 3 600 zł i opłaty skarbowej od pełnomocnictwa – 17 zł, a także w odniesieniu do powoda – uiszczoną przez niego opłatę od pozwu w kwocie 9 507 zł.

Mając na uwadze wynik postępowania w niniejszej sprawie Sąd zasądził od stron postępowania na rzecz Skarbu Państwa odpowiednią część wydatków poniesionych w toku postępowania w postaci kosztów stawiennictwa świadka.

SSO Agnieszka Baran